

Despre grupurile de afinitate (1969)

Murray Bookchin

6 martie 2023

În afara unor cercuri relativ restrânse, Murray Bookchin (1921-2006) rămâne un autor puțin cunoscut publicului larg din România, deși gândirea sa a devenit, mai ales prin dimensiunea sa ecologică și anti-autoritară, tot mai relevantă azi.

Una din lucrările sale cele mai importante, *The Ecology of Freedom* prezintă, dintr-o perspectivă istorică, socială și antropologică cuprinzătoare, necesitatea regândirii relațiilor sociale dincolo de paradigmele autoritare ale capitalismului, democrației liberale sau socialismului de stat.

Dezastrul ecologic cu care ne confruntăm azi nu poate fi despărțit, scrie Bookchin, de forma relațiilor din societate. Într-o societate bazată pe dominație, competiție, acumulare nesfârșită și exploatare, relația oamenilor cu natura și viața non-umană din jur capătă aceleași trăsături distrugătoare. Astfel, o „revoluție ecologică” ar însemna în primul rând transformarea profundă a temeliei politice și economice ale societății actuale.

Pentru a-l înțelege pe Bookchin și mai ales pentru a înțelege mizele (revoluționare ale) gândirii sale ecologice este nevoie, prin urmare, să înțelegem mai întâi viziunea sa istorică anti-autoritară. Deși mai puțin cunoscute, analizele sale istorice merită, așadar, redescoperite.

Termenul de „grup de afinitate” e o traducere a spaniolescului „grupo de afinidad”, care era denumirea dată unei forme de organizare din perioada pre-franchistă reprezentând baza redutabilei Federații Anarhiste Iberice (Federación Anarquista Ibérica). FAI era alcătuită din cei mai idealști militanți ai CNT, imensul sindicat anarhist al muncii.

A încerca reproducerea formelor de organizare și metodelor FAI n-ar fi nici posibilă, nici dezirabilă azi. Anarhistele și anarhiștii spanioli din perioada anilor ‘30 se confruntau cu probleme sociale diferite de cele cu care se confruntă astăzi anarhiștii [americani]. Cu toate acestea, grupul de afinitate are caracteristici care se aplică oricărei situații sociale, fiind adoptate în mod intuitiv și de către radicalii americani, care își denumesc organizațiile drept „colective”, „comune” sau „familii”.

Grupul de afinitate poate fi privit ca un nou tip de familie extinsă, în care legăturile de rudenie sunt înlocuite cu relațiile umane profund empatice, relații hrănite de idei și practici revoluționare împărtășite. Cu mult timp înainte ca noțiunea de „trib” să câștige notorietate în contracultura americană, anarhistele și anarhiștii spanioli își intitulau congresele „asambleas de las tribus” (adunări ale triburilor).

Fiecare grup de afinitate rămâne intenționat la un număr restrâns de membri, permițând astfel existența unui grad mai mare de intimitate între persoanele care îl formează. Autonom, comunal și democratic în mod direct, grupul îmbină în conduita sa cotidiană teoria și stilul de viață revoluționar, creând astfel un spațiu liber în care revoluționarele și revoluționarii se pot reinventa pe sine, atât individual cât și ca ființe sociale.

Grupurile de afinitate au o funcție catalizatoare în cadrul mișcării populare, nu de „avangardă”. Ele oferă inițiative și conștiință, nu un „stat major” sau o sursă de „ordine”. Grupurile proliferază la un nivel molecular și au propria lor „mișcare browniană”. Reunirea sau separarea lor este determinată de situațiile de viață, nu de ordinele birocratice venite de la un centru îndepărtat.

În condiții de represiune politică, grupurile de afinitate rezistă foarte bine împotriva tentativelor de infiltrare din partea poliției. Mulțumită relațiilor de intimitate dintre membri, aceste colective sunt adesea dificil de infiltrat și, chiar dacă infiltrarea are loc, nu există o structură centralizată care să ofere o imagine de ansamblu a mișcării. Chiar și în astfel de condiții adverse, grupurile de afinitate pot păstra contactul prin intermediul revistelor și producției literare.

Pe de altă parte, în timpul perioadelor de activitate intensă, nimic nu împiedică grupurile de afinitate să colaboreze îndeaproape la orice scară cerută de situațiile de viață. Ele pot federa cu ușurință prin intermediul adunărilor locale, regionale sau naționale pentru a formula politici comune, și pot crea comitete de acțiune temporare (precum cele ale studenților și muncitorilor francezi din 1968) pentru coordonarea sarcinilor specifice. Cu toate acestea, grupurile de afinitate sunt mereu ancorate în mișcarea populară. Ele rămân astfel fidele formelor sociale create de oamenii revoluționari, nu unei birocratii impersonale.

Datorită autonomiei și caracterului lor local, grupurile de afinitate pot discerne, cu o sensibilitate sporită, noile posibilități. Profund experimentale și variate ca stiluri de viață, ele acționează, atât între ele, cât și în ceea ce privește mișcarea populară, într-un mod care inspiră și stimulează.

Fiecare grup încearcă să dobândească resurse pentru a funcționa în mare parte pe cont propriu. De asemenea, caută să dobândească un set de cunoștințe și experiența necesare pentru a depăși limitările sociale și psihologice impuse de societatea burgheză în ceea ce privește dezvoltarea individuală. Fiecare grup, ca nucleu de conștiință și experiență, încearcă să facă să avanseze mișcarea revoluționară spontană a oamenilor până la punctul la care grupul să se poată topi în formele sociale organice create de revoluție.

Sursa: „[Apendix] A Note on Affinity Groups”, în *Listen, Marxists!*, 1969: www.marxists.org

Biblioteca Anarhistă

Murray Bookchin
Despre grupurile de afinitate (1969)
6 martie 2023

www.pagini-libere.ro

ro.theanarchistlibrary.org